

Kunnskapsdepartementet

**VIRKSOMHETS- OG ØKONOMIINSTRUKS
FOR
NASJONALT ORGAN FOR KVALITET I
UTDANNINGEN (NOKUT)**

1 Innledning

Virksomhets- og økonomiinstruksen er fastsatt av Kunnskapsdepartementet 20. desember 2024, jf. reglement for økonomistyring i staten § 3, andre ledd, og trer i kraft 1. januar 2025. Gjenpart av instruksen er sendt til Riksrevisjonen.

Hensikten med instruksen er å klargjøre fordelingen av ansvar og myndighet mellom Kunnskapsdepartement og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (heretter kalt NOKUT).

1.1 Instruksens virkeområde og forhold til økonomiregelverket

Virksomhets- og økonomistyringen i NOKUT skal følge økonomiregelverket i staten med mindre det er innvilget unntak. Økonomiregelverket består av reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt reglementet) og bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt bestemmelsene). Rundskriv fra Finansdepartementet som er fastsatt med hjemmel i reglementet skal anses som en del av økonomiregelverket. De aktuelle bestemmelsene i økonomiregelverket er ikke gjengitt i instruksen.

Unntak fra økonomiregelverket innvilges av Finansdepartementet, eller den som Finansdepartementet delegerer myndighet til. Unntak fra instruksen gis av Kunnskapsdepartementet. Instruksen er hjemlet i § 3 i reglementet, og er laget som et tillegg til dette regelverket.

2 Departementets styring av NOKUT

2.1 Departementets overordnede ansvar

NOKUT er et ordinært bruttobudsjettet statlig forvaltningsorgan underlagt Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre. Styret er det øverste organet ved NOKUT og er ansvarlig for virksomhetens samlede virksomhet.

Kunnskapsdepartementet har ansvaret for etatsstyringen av NOKUT, og skal sikre at virksomheten ivaretar sitt samfunnsoppdrag, oppnår mål og prioriteringer, utnytter tildelte ressurser effektivt, samt opererer innenfor de lover, regler og rammer som er satt.

2.2 Myndighet og ansvar hos NOKUT

Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) angir formål, oppgaver, myndighet og ansvar for virksomheten. Det vises videre til lov om høyere yrkesfaglig utdanning.

Styret er ansvarlig for NOKUTs samlede virksomhet og har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet. NOKUT skal drives effektivt og i overensstemmelse med de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og regler, og de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.

NOKUT skal følge opp de faglige og budsjettmessige føringene som er gitt i departementenes tildelingsbrev. Styret skal uten unødig opphold varsle departementet når det blir kjent med vesentlige avvik på eget ansvarsområde, eller når det blir kjent med vesentlige forhold som er av betydning for den samlede måloppnåelsen.

2.3 Styringsdialogen

Den årlige styringsdialogen mellom kunnskapsdepartementet og NOKUT består av følgende hovedelementer:

- Virksomhets- og økonomiinstruks
- Tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev med Riksrevisjonen som kopimottaker
- Årsrapport fra NOKUT
- Etatsstyringsmøter
- Skriftlig tilbakemelding fra Kunnskapsdepartementet til NOKUT med Riksrevisjonen som kopimottaker

Styringsdialogen skal være basert på vurderinger av risiko og vesentlighet og skal være dokumentert. Styreleder, nestleder og administrerende direktør deltar i etatsstyringsmøtet. Oppdrag og føringer som innebærer ressurspådrag skal oversendes NOKUT i form av tildelingsbrev eller supplerende tildelingsbrev.

Faglig dialog mellom departementet og NOKUT foregår gjennom planlagte kontaktmøter og annen faglig kontakt ved behov. Initiativ til faglig dialog kan tas av både departementet og NOKUT.

2.4 Kontrolloppgaver og tilsynsoppgaver NOKUT gjør på vegne av departementet

NOKUT har fått overført kontrolloppgaver fra departementet de seneste årene. NOKUT skal levere følgende til Kunnskapsdepartementet i 2025:

Kontrolloppgave	Frist
Utforming av rapporteringskrav for fagskolene, og fastsettelse av frist for rapportering	Til DBH 15. februar
Vurdering av økonomiforvaltningen for statlige utdanningsvirksomheter	15. april
Vurdering av økonomiforvaltningen for statlige utdanningsvirksomheter	15. april
Vurdering av årsrapporteringen til studentsamskipnadene inkludert utkast til statsrådets beretning	1. juni
Kontroll av økonomirapporteringen for private høyskoler som mottar offentlig tilskudd	1. juni
Skrive utkast til beretninger til Riksrevisjonen i selskaper hvor de statlige utdanningsinstitusjonene har en eierandel på 50 prosent eller mer (bestemmende innflytelse).	Frist, løpende og senest innen 15. juni
Kontroll av økonomirapporteringen for private høyskoler som ikke mottar offentlig tilskudd	1. september
Vurdering av foreløpig og revidert årsregnskap for private høyskoler	15. september
Kontroll av økonomirapporteringen for private fagskoler som mottar offentlig tilskudd	1. november
Kontroll og analyse av selskap som statlige universiteter og høyskoler forvalter eierskapet til	1. november

3 NOKUTs interne styring

3.1 Ledelsens ansvar og myndighet

Ledelsen i NOKUT skal etablere et internt styringssystem med beskrivelse av roller og ansvar hvor rutiner og internkontroll er integrert.

Ledelsen i NOKUT skal fastsette interne regler for økonomiforvaltningen ved virksomheten i henhold til gjeldende regelverk og etter de rammer som er fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Økonomiforvaltningen skal inneholde regler om ansvarsforhold og delegering av myndighet.

Direktøren har ansvaret for virksomhetens daglige drift og sørger for at vedtak truffet av Kunnskapsdepartementet og eventuelt andre departementer blir iverksatt.

3.2 Krav til planlegging, gjennomføring og oppfølging av virksomheten

NOKUT skal ha en effektiv og forsvarlig intern kontroll. Internkontrollen skal være tilpasset risiko, vesentlighet og egenart. Systemet skal dokumenteres. Internkontrollen skal utformes og gjennomføres slik at den gir rimelig grad av sikkerhet for at NOKUT når de målene som er fastsatt, utfører faste oppgaver og gitte oppdrag, har en effektiv drift, pålitelig rapportering og at lover og regler følges.

NOKUT skal gjennomføre risikostyring i henhold til gjeldende regelverk og krav fra Kunnskapsdepartementet. I tillegg til kontroller som anvist i økonomiregelverket skal det foretas kontroller på aggregert nivå, herunder avstemminger og budsjettoppfølging. Alle kontroller skal være dokumentert.

Styret skal etablere et styringssystem med beskrivelse av roller og ansvar, hvor internkontroll er integrert.

På grunnlag av tildelingsbrevene fra Kunnskapsdepartementet skal styret utarbeide egne virksomhetsmål og styringsparametere. Disse skal kommuniseres videre til virksomhetens enheter med eventuelt medfølgende budsjett disponeringsmyndighet og krav om rapportering.

NOKUT skal ha dokumenterte rutiner for etablering og forvaltning av alle sine prosjekter og aktiviteter. Alle disposisjoner skal forvaltes og kontrolleres i et elektronisk økonomisystem som ivaretar økonomiregelverkets krav.

NOKUT skal bokføre i henhold til standard kontoplan for statlige virksomheter, og presentere virksomhetsregnskapet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS) og de retningslinjer departementet fastsetter. Det skal benyttes godkjente systemer og tjenesteytere der dette finnes. NOKUT skal sende inn årsregnskap og delårsregnskap med det innhold og i samsvar med de krav til oppstilling og presentasjon og innen de frister som Kunnskapsdepartementet fastsetter.

Forhold som er tatt opp av Riksrevisjonen skal følges opp så snart det er mulig. Departementet skal holdes løpende orientert om vesentlige forhold, og skal stå som kopimottaker på institusjonens brev til Riksrevisjonen.

NOKUT skal uten unødig opphold varsle departementet når det blir kjent med vesentlige avvik på eget ansvarsområde, eller når det blir kjent med forhold som er av vesentlig betydning for virksomhetens måloppnåelse.

4 Andre krav til NOKUT

4.1 Offentlige anskaffelser

NOKUT skal ha en anskaffelsespolicy, samt systemer og rutiner som sikrer etterfølgelsen av regelverket for offentlige anskaffelser. Direktøren må sikre nødvendig kompetanse og etablere gode rutiner slik at alle innkjøp gjøres i samsvar med regelverket, og mest mulig effektivt. Innkjøpsarbeidet skal også inngå i ledelsens internkontroll.

4.2 Sikkerhet og beredskap

Styret skal sørge for at det arbeides systematisk med sikkerhet og beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære, uønskede hendelser. Å ivareta sikkerhet og beredskap er et lederansvar. Arbeidet med sikkerhet og beredskap skal inngå som en integrert del av virksomheten i den enkelte institusjon. I *Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor* finner man en oversikt over kravene som stilles til underliggende virksomheter innenfor de tre sikkerhetsdomenene (1) samfunnssikkerhet og beredskap, (2) nasjonal sikkerhet og (3) informasjonssikkerhet og personvern.

Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) gjelder for alle statlige forvaltningsorganer. *Policy for informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning* skal ligge til grunn for NOKUTs arbeid med informasjonssikkerhet og personvern. HK-dir har ansvaret for å følge opp etterlevelsen av policyen. NOKUT skal følge opp de anbefalinger som HK-dir gir for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. IKT-sikkerhetshendelser skal håndteres og varsles i samsvar med rammeverk for IKT-sikkerhetshendelser i UH-sektoren.